

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 41/2017-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. januára 2017 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpenej Advokátskou kanceláriou Lexpert s. r. o., Horná 15, Banská Bystrica, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Roman Dula, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 11 ods. 1, čl. 12 ods. 1, čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sžr 17/2014 a jeho uznesením z 19. novembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. marca 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len

„sťažovateľka“), doplnená podaním doručeným ústavnému súdu 1. apríla 2016 a opravená podaním doručeným 21. septembra 2016, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, základného práva na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 12 ods. 1 listiny, práva na rešpektovanie obydlia podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sžr 17/2014 a jeho uznesením z 19. novembra 2015 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že najvyšší súd napadnutým uznesením potvrdil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 23 S 65/2013 z 13. novembra 2013 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“), ktorým zrušil rozhodnutie Okresného úradu Banská Bystrica (ďalej len „žalovaný“) č. Vo-7/2013-5 z 2. apríla 2013, ako aj rozhodnutie žalovaného (bývalej Správy katastra Banská Bystrica) č. V 5724/2009 z 25. januára 2013 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Rozhodnutím č. Vo-7/2013-5 z 2. apríla 2013 žalovaný ako odvolací orgán odvolanie [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobcovia“) zamietol a potvrdil prvostupňové rozhodnutie žalovaného č. V 5724/2009 z 25. januára 2013, ktorým bolo konanie o povolení vkladu vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností zo zmluvy uzavretej 22. októbra 2009 medzi sťažovateľkou ako predávajúcou a žalobcami ako kupujúcimi vedené pod sp. zn. V 5724/2009 v zmysle § 31b písm. f) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov zastavené.

Sťažovateľka uvádza, že „[p]rvostupňový súd síce pri vyhlásení rozsudku konštatoval, že argumenty sťažovateľky (ako príbrateľ účastníčky, pozn.) sú podstatné, ale

dodal, že by nemali byť skúmané v rámci súdneho konania. V odôvodnení následne prvostupňový súd k argumentom žalovanej v podstate nič neuviedol.“.

Sťažovateľka namieta, že „[n]epreskúmateľnosť, arbitrárnosť, svojvoľnosť rozhodnutia porušovateľa spočíva aj v tom, že porušovateľ nevysvetlil z akých dôvodov dospel k záveru o potrebe zrušenia správnych rozhodnutí za situácie, keď je zrejmé, že správne rozhodnutia sú vecne správne“.

Sťažovateľka ďalej uvádza, že «[p]orušovateľ skonštatoval, že pri dokazovaní podľa § 250i ods. 2 OSP by nemalo ísť o dokazovanie v zásadnom smere. Ide o svojvoľný záver porušovateľa, ktorý nemá oporu v právnych predpisoch. Zároveň ide o značne prekvapivý argument súdu, ku ktorému sa sťažovateľka nemala možnosť ani vyjadriť.

Porušovateľ sa nedostatočným spôsobom vysporiadal s požiadavkou plnej jurisdikcie v správnom súdnictve, ktorá je obsiahnutá v ustanovení § 250i ods. 2 OSP. Uvedené ustanovenie bolo do OSP zahrnuté v dôsledku judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, pričom plná jurisdikcia je atribútom práva na spravodlivý proces v zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru. Vo veciach vymedzených v § 250i ods. 2 OSP (teda aj vo veciach vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov ako je prejednávaná vec) nie je súdne preskúmanie týkajúce sa iba zákonnosti administratívneho rozhodnutia z hľadiska pojmu „súd“ uvedeného v článku 6 ods. 1 Dohovoru postačujúce a musí existovať možnosť úplného súdneho preskúmania takéhoto rozhodnutia, teda aj možnosť súdneho preskúmania podstaty veci (Števček, M., Ficová, S. a kol. Občiansky súdny poriadok. I. diel. Komentár. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2012, str. 1033).».

Sťažovateľka poukazuje «na rozhodnutie vo veci Albert de Le Compte, v ktorom Európsky súd pre ľudské práva skonštatoval, že rozhodnutie správneho orgánu musí podliehať následnej kontrole buď zo strany iného orgánu splňajúceho požiadavky článku 6 ods. 1 Dohovoru alebo súdu ktorý má plnú jurisdikciu. Plná jurisdikcia súdov v správnom súdnictve predstavuje možnosť súdu preskúmať nielen právnu, ale aj vecnú a skutkovú stránku rozhodnutia, čo predovšetkým znamená, že súd je oprávnený vykonávať dokazovanie.

Súd je povinný zistiť skutkový stav v rozsahu nevyhnutnom na vydanie rozhodnutia v súlade s potrebou rýchlej a účinnej ochrany práv účastníkov konania.

Bez ohľadu na to, kedy prichádza do úvahy požiadavky úplnej jurisdikcie, porušovateľ sa nevysporiadal s faktom, že dokazovanie bolo reálne doplnené. Porušovateľ sa tvári akoby v konaní pred prvostupňovým súdom nebolo doplnené dokazovanie ohľadom neuzatvorenia kúpnej zmluvy. Sťažovateľka pritom pripojila kópiu rovnopisu kúpnej zmluvy (resp. jej návrhu, keďže sťažovateľke nedošlo prijatie návrhu na uzatvorenie zmluvy) ku svojmu vyjadreniu zo dňa 04.11.2013, ktoré bolo doručené účastníkom konania a bolo oboznámené aj na pojednávaní 13.11.2013. Originál dotknutej „kúpnej zmluvy“ bol oboznámený tiež na uvedenom pojednávaní (viď strana 3 zápisnice zo dňa 13.11.2013 na konci prednesu právneho zástupcu sťažovateľky). Samotný návrh na uzatvorenie kúpnej zmluvy so žalobcami sťažovateľka odvolala.

Okrem toho k vyjadreniu zo dňa 21. 05. 2013 sťažovateľka pripojila aj žalobu žalobcov v konaní 14 C/217/2012 pred Okresným súdom Banská Bystrica, ktorej súčasťou bolo aj odstúpenie žalobcov od kúpnej zmluvy, na základe ktorej sa má podľa rozhodnutia porušovateľa aj ďalej viesť konanie o povolení vkladu vlastníckeho práva. Ak by aj kúpna zmluva bola uzatvorená, tak v dôsledku odstúpenia žalobcov od nej už neexistuje titul, na základe ktorého má byť vedené správne konanie o povolení vkladu.

Za tejto situácie teda nemôžu obstať ani argumenty porušovateľa o tom, že dokazovanie doplnené nemuselo byť. Doplnené dokazovanie vykonané bolo a zo zisteniami z neho (o neuzatvorení kúpnej zmluvy) sa prvostupňový súd a ani porušovateľ ako odvolací súd nevysporiadali.

V súlade s ustanovením § 132 mali všeobecné súdy prihliadnuť aj na listiny predložené sťažovateľkou a hodnotiť dôkazy jednotlivo a vo vzájomných súvislostiach. Pokiaľ by tak súdy urobili, bolo by konanie už ukončené. Je zrejmé, že k povoleniu návrhu na vklad vlastníckeho práva v prospech žalobcov nemôže dôjsť, napriek tomu bude musieť byť o tom aj naďalej vedené správne konanie.».

Sťažovateľka sťažnosť doplnila podaním z 24. marca 2016, v ktorom okrem iného uvádza, že „dňa 23. 03. 2016 obdržal právny zástupca sťažovateľky výzvu Okresného úradu Banská Bystrica, katastrálny odbor, aby sťažovateľka v súlade s rozsudkom Krajského súdu

v Banskej Bystrici podala na súde návrh o neplatnosť kúpnej zmluvy. Pre prípad, že sťažovateľka takýto návrh na súd nepodá tak bude mať správny orgán za to, že sťažovateľka nespochybňuje platnosť kúpnej zmluvy.

Správny orgán vo veci postupuje podľa pokynov prvostupňového súdu, ktorý odobril aj sťažovateľ. Prvostupňový súd na strane 9 svojho rozsudku zo dňa 13. 11. 2013 uviedol, že ak mal správny orgán pochybnosti o platnosti zmluvy, tak mal predávajúcu vyzvať, aby v stanovenej lehote podala na súde návrh o neplatnosť kúpnej zmluvy a katastrálne konanie mal prerušiť. Porušovateľ vo svojom rozsudku zo dňa 19. 11. 2015 skonštatoval, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku a preto sa s ním stotožnil v celom rozsahu. “.

Na základe už uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sžr/17/2014 porušil právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, právo na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 12 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, právo na rešpektovanie obydlia podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd.

Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Sžr/17/2014 z 19. novembra 2015 sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

Porušovateľ Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný zaplatiť sťažovateľke primerané finančné zadostučinenie vo výške 5.000,- EUR do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Porušovateľ Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný zaplatiť sťažovateľke trovy právneho zastúpenia vo výške 363,79 EUR na účet právneho zástupcu sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody,

reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

II.1 K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 12 ods. 1 listiny, práva na rešpektovanie obydlia podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny napadnutým rozhodnutím

Ústavný súd nie je súdom vyššej inštalácie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

V súvislosti s preskúvaním namietaného porušenia označených práv sťažovateľky podľa ústavy, listiny a dohovoru napadnutým rozhodnutím vydaným v správnom súdnictve je podľa názoru ústavného súdu potrebné zohľadniť špecifiká správneho súdnictva, ktorého úlohou nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale preskúmať „zákonnosť“ ich rozhodnutí a postupov, o ktorých fyzická osoba alebo právnická osoba tvrdí, že boli nezákonné a ukrátili ju na jej právach (§ 247 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku), teda preskúmať to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok v konkrétnom druhu správneho konania rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy a v súlade so zákonom rozhodli. Treba vziať preto do úvahy, že správny súd spravidla nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy.

Z týchto hľadísk preskúmal ústavný súd sťažnosť sťažovateľky namietajúcej porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 12 ods. 1 listiny, práva podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru a základného práva podľa čl. 11 ods. 1 listiny.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. ... Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 12 ods. 1 listiny obydlie je nedotknuteľné. Nie je dovolené doň vstúpiť bez súhlasu toho, kto v ňom býva.

Podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na spravodlivé súdne konanie, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

V zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru má účastník súdneho konania právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, v ktorom sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vysporiada so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami a dôkazmi, ktoré sú na rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné, a teda na také rozhodnutie, ktoré nie je zjavne neodôvodnené ani arbitrárne.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je tvrdenie sťažovateľky o nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia, nesprávnom právnom posúdení veci – svoju právnu argumentáciu vedie v rovine polemiky s výkladom relevantnej právnej úpravy uskutočneným správnym orgánom a všeobecnými súdmi, a predkladá ústavnému súdu vlastnú skutkovú verziu veci.

Ústavný súd sa preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sústredil na posúdenie otázky, či možno považovať napadnuté rozhodnutie za ústavne udržateľné a akceptovateľné z hľadiska námietok, ktoré sťažovateľka proti nemu uplatňuje.

Najvyšší súd v odôvodnení svojho rozsudku konštatuje, že „*Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu účastníčky konania nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa*

ustanovenia § 250ja ods. 2 O. s. p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 19. novembra 2015 (§ 156 ods. 1 a 3 O. s. p.)...

Najvyšší súd Slovenskej republiky po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu s prihliadnutím na ustanovenie § 219 ods. 2 v spoj. s 246c ods. 1 O. s. p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v celom rozsahu, a aby nadbytočné neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, najvyšší súd sa v svojom odôvodnení následne obmedzí len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia.“.

V súvislosti s nespĺnením povinnosti účastníkov katastrálneho konania predložiť vyhlásenie správcu bytového domu, že vlastník bytu nemá žiadne nedoplatky na úhradách, najvyšší súd uvádza: „Odvolací súd zdôrazňuje, že získavanie podkladov pre rozhodnutie v správnom konaní je často krát potrebné realizovať v súčinnosti s inými orgánmi štátu, prípadne právnickými a fyzickými osobami. Táto skutočnosť je dôvodom, pre ktorý zákon týmto subjektom zakotvuje povinnosť súčinnosti pri získavaní potrebných informácií a podkladov. Dodáva, že zákonodarca zakotvil túto zákonnú povinnosť s cieľom pomôcť príslušnému správnenému orgánu pri zisťovaní skutočného stavu veci v správnom konaní. Predpokladom je, aby si konajúci správny orgán tieto informácie žiadal a súčasne konkretizoval predmet a rozsah žiadanych informácií. Podmienkou však je, že predmetom žiadosti môžu byť len informácie, ktoré majú význam pre konkrétne konanie a rozhodnutie. Preto sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že skutočnosť, že žalobcovia žalovanému nepredložili vyhlásenie správcu bytového domu, že vlastník bytu nemá žiadne nedoplatky na úhradách za plnenia spojené s užívaním bytu a na tvorbe fondu prevádzky údržby a opráv, nie je dôvodom pre zastavenie katastrálneho konania. Naopak žalovaný

mal postupom v zmysle § 32 ods. 3 správneho poriadku uvedené vyhlásenie žiadať od správcu sám.“

V súvislosti s požiadavkou, aby účastníci kúpnej zmluvy zosúlادili nadobúdanie vlastníckeho práva do režimu bezpodielového spoluvlastníctva manželov, najvyšší súd uvádza, že považuje za správny *„aj záver súdu prvého stupňa, ktorý požiadavku správneho orgánu, aby účastníci kúpnej zmluvy zosúlادili nadobúdanie vlastníckeho práva kupujúcimi do režimu BSM aj v samotnej kúpnej zmluve, v ktorej kupujúci prejavujú vôľu nadobudnúť byt do podielového spoluvlastníctva, označil za nezrozumiteľnú, z ktorej nie je zrejmé, akým spôsobom mali účastníci namietaný rozpor odstrániť. V tejto súvislosti Najvyšší súd Slovenskej republiky dáva do pozornosti aj nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 1/2002 zo dňa 26. septembra 2002 (mutatis mutandis), v ktorom bolo konštatované, že prílišný formalizmus pri posudzovaní úkonov účastníkov občianskeho súdneho konania a nadmerný tlak na dopĺňanie takých náležitostí do procesných úkonov účastníkov, ktoré nemajú oporu v zákone, idú nad rámec zákona alebo nemajú základný význam pre ochranu zákonnosti, nie sú v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu. Výklad a používanie § 43 ods. 1 a 2 O. s. p. musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo účastníkov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Výkladom a používaním tohto ustanovenia nemožno obmedziť základné právo na súdnu ochranu bez zákonného podkladu.“*

K námietke sťažovateľky o porušení zásady plnej jurisdikcie najvyšší súd uvádza:

„Rovnako tak za nedôvodnú pokladá odvoláciu námietku, spočívajúcu v tvrdení o porušení zásady plnej jurisdikcie, nakoľko v konaní krajského súdu nedošlo k porušeniu tejto zásady vyplývajúcej z § 250i ods. 2 O. s. p. Podľa citovaného ustanovenia, ak správny orgán rozhodol o spore alebo o inej právnej veci vyplývajúcej z občianskoprávných, pracovných, rodinných a obchodných vzťahov (§ 7 ods. 1) alebo rozhodol o uložení sankcie, súd pri preskúvaní nie je viazaný skutkovým stavom zisteným správnym orgánom. Súd môže vychádzať zo skutkových zistení správneho orgánu, opätovne vykonať dôkazy už vykonané správnym orgánom alebo vykonať dokazovanie podľa tretej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku. Uplatnenie plnej jurisdikcie súdom v súdnom

preskúmať konaní nemusí v každom prípade viesť k samostatnému vykonaniu dôkazov zo strany súdu; súdu je umožnené samostatne vyhodnotiť skutkový stav na základe dôkazov, ktoré vykonal správny orgán (pretože ich súd považuje za dostatočné a v súdnom konaní by došlo k duplicitnému dokazovaniu). K opätovnému vykonaniu dôkazov môže súd pristúpiť až v prípade nejasností, nezrozumiteľností týchto dôkazov (vykonaných správnymi orgánom), prípadne môže vykonať aj ďalšie dôkazy nevykonané správnym orgánom, čo však v predmetnej právnej veci nebolo nevyhnutné, nakoľko súd prvého stupňa ako aj odvolací súd dospeli k záveru o potrebe zrušiť preskúmané rozhodnutie, ako aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa, nakoľko tieto vychádzali z nesprávneho právneho posúdenia veci. Na margo veci odvolací súd poznamenáva, že pri dokazovaní podľa § 250i ods. 2 O. s. p. nemôže ísť o doplnenie dokazovania v zásadnom smere (napríklad rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 SŽ-O-KS/56/2006 z 18. apríla 2007 publikovaný v časopise Zo súdnej praxe pod č. 27/2008). Je potrebné zdôrazniť, že ani v prípadoch plnej jurisdikcie by súd nemal na seba preberať právomoc a zodpovednosť orgánu verejnej správy na konanie a rozhodnutie vo veci.“

Pri hodnotení rozsudku najvyššieho súdu ústavný súd vychádzal z ustáleného právneho názoru, podľa ktorého rozhodnutie súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 320/2012), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov (prvostupňového aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (m. m. IV. ÚS 350/09).

Vzhľadom na obsahovú spojitosť napadnutého rozhodnutia s rozsudkom krajského súdu a v nadväznosti na už citovanú judikatúru považoval ústavný súd za potrebné v ďalšom poukázať aj na relevantnú časť odôvodnenia rozsudku krajského súdu, v ktorej krajský súd uvádza: „Aj keď žalobcovia, ale aj žalovaný a pribratá účastníčka konania poukazovali na skutkový stav v predmetnej veci v širších súvislostiach, podstatnou otázkou pre toto súdne konanie je posudzovanie zákonnosti rozhodnutia, ako aj postupu správneho orgánu, ktorý mu predchádzal len vo väzbe so zastavením vkladového konania rozhodnutím

zo dňa 25. 01. 2013. So zákonnosťou tohto rozhodnutia súvisí aj správnosť rozhodnutia správy katastra, ktorým bolo správne konanie prerušené dňa 17. 12. 2012. Súd posudzoval zákonnosť aj tohto prv urobeného správneho rozhodnutia, nakoľko sa preskúmané rozhodnutie o toto rozhodnutie opiera, bolo preň záväzná a nie je proti nemu prípustný opravný prostriedok v správnom konaní a vzhľadom na to, že sa jedná o rozhodnutie predbežnej povahy, je takéto rozhodnutie samo o sebe vylúčené zo súdneho prieskumu podľa § 248 písm. a/ O. s. p. Posúdiť jeho zákonnosť je však možné v rámci preskúmania zákonnosti konečného rozhodnutia, ako je tomu v predmetnej veci, aplikujúc § 245 ods. 1 O. s. p. Žalobou bolo napadnuté rozhodnutie procesné o zastavení konania, avšak v tomto prípade nie je vylúčený súdny prieskum, nakoľko toto rozhodnutie sa netýka len vedenia konania, ale je rozhodnutím konečným, dotýkajúcim sa vecných nárokov, t.j. je rozhodnutím s hmotnoprávnymi účinkami vo vzťahu k účastníkom konania.

Z rozhodnutia správy katastra V 5724/2009 zo dňa 17. 12. 2012 vyplýva, že správa katastra prerušila konanie a vyzvala účastníkov kúpnej zmluvy 1. doložiť vyhlásenie správcu bytového domu, 2. zosúladiť skutočnosť, že kupujúci uzavreli manželstvo s ich vôľou prejavenu v kúpnej zmluve a 3. predávajúcu zdôvodniť ňou tvrdené porušenie článku IX. odsek 4 a 5 kúpnej zmluvy s upozornením, že ak nedostatky nebudú odstránené v lehote 20 dní (napriek tomu, že konanie prerušila na dobu 15 dní), vkladové konanie zastaví.

Z obsahu administratívneho spisu a z vyjadrení účastníkov konania je zrejmé, že správny orgán mal vedomosť o tom, že predávajúca odmieta akúkoľvek súčinnosť (napr. list zo dňa 10. 12. 2012 o výsledku prešetrenia nečinnosti správy katastra). Dôvodným bolo teda predpokladať, že predávajúca si nesplní svoju povinnosť doložiť vyhlásenie správcu bytového domu podľa § 5 ods. 2 zákona č. 182/1993 Z. z. Je zrejmé, že predmetné vyhlásenie správcu bytového domu vyhotoví iba na žiadosť aktuálneho vlastníka bytu. Ak za daného stavu správny orgán trval na predložení vyhlásenia od účastníkov zmluvy, hoci mu muselo byť zrejmé, že pre neochotu predávajúcej a z dôvodu nemožnosti zabezpečiť takéto vyhlásenie žalobcami, jedná sa o nesplniteľnú výzvu na odstránenie nedostatkov zmluvy. Za daného stavu sa súd stotožňuje so žalobnou námietkou, že vzhľadom na okolnosti danej veci mal správny orgán vyžiadať vyhlásenie od správcu sám, a to v súlade s § 32 ods. 3 Správneho poriadku, v rámci zisťovania podkladov pre rozhodnutie.

Súd sa stotožňuje s tvrdením žalobcov, že požiadavka správneho orgánu, aby účastníci kúpnej zmluvy zosúlادili nadobúdanie vlastníckeho práva kupujúcimi do režimu BSM aj v samotnej kúpnej zmluve, v ktorej kupujúci prejavujú vôľu nadobudnúť byt do podielového spoluvlastníctva, je nezrozumiteľná, nevyplýva z nej, akým spôsobom mali účastníci tento nedostatok, resp. namietaný rozpor odstrániť. Aby bolo možné považovať požiadavku za zákonne korektnú, nesplnenie ktorej by vyústilo do zastavenia vkladového konania, by musela byť formulovaná tak, že správny orgán by počítal s odmietnutím poskytnutej súčinnosti predávajúcou, pretože táto skutočnosť mu pri zadávaní požiadavky bola známa. Je zrejmé, že s prihliadnutím na okolnosti veci, je objektívne nemožné odstrániť nedostatok dodatkom ku kúpnej zmluve alebo doložkou o oprave. Aby mohla byť uložená povinnosť splnená, navyše pod následkami zastavenia konania pre jej nesplnenie, je potrebné túto povinnosť konkretizovať. Zastavenie konania by bolo možné akceptovať len v prípade preukázania nesplnenia konkrétnej povinnosti, čo v prípade požiadavky zosúladenia nadobúdania vlastníckeho práva kupujúcimi do režimu BSM, vzhľadom na to, že uzavreli manželstvo po uzavretí zmluvy, pred jej zavkladovaním, nie je splnené. Za daného stavu poukazovanie na právny režim BSM, jeho vznik, zákonné možnosti zúženia alebo rozšírenia zákonom určeného rozsahu BSM, či poukazovanie na to, že nie je vylúčené, že do BSM nemusí patriť ani majetok, ktorý síce nadobudli manželia za trvania manželstva, avšak na jeho kúpu použijú prostriedky patriace do výlučného vlastníctva každého z manželov, ktoré nadobudli pred uzavretím manželstva, resp. z dedičstva a podobne, súd považuje za nadbytočné. Nezákonnosť rozhodnutia o zastavení vkladového konania vo vzťahu k tejto požiadavke, súd odôvodňuje nesprávnym postupom a rozhodnutím o prerušení konania, v ktorom správny orgán neuviedol konkrétnu povinnosť, spôsob akým majú tvrdý nedostatok (za predpokladu, že by vôbec bol nedostatkom) odstrániť.

Súd sa v plnom rozsahu stotožnil aj so žalobnou námietkou o nesprávnosti zastavenia konania, z dôvodu pasívneho postoja predávajúcej, ktorá bola v uznesení o prerušení konania vyzvaná odstrániť nedostatok tým, že preukáže skutočnosť, akým spôsobom mal byť porušený článok IX. odsek 4 a 5 kúpnej zmluvy. Katastrálny zákon v ustanovení § 31b ods. 1 taxatívnym spôsobom vymenúva, čo môže byť zákonným dôvodom na zastavenie konania. Správne poukázali žalobcovia na to, že ak mal správny orgán pochybnosti o platnosti zmluvy, tak mal predávajúci vyzvať, aby v stanovenej lehote podala na súde návrh

o neplatnosť kúpnej zmluvy a katastrálne konanie mal prerušiť (§ 31a písm. a/ katastrálneho zákona). Poukazovanie na ďalšie skutočnosti, súd považuje pre toto súdne konanie, v ktorom sa preskúmava zákonnosť napadnutého rozhodnutia žalobou, za irelevantné. Za podstatné považuje súd záver, že vytýkané nedostatky v rozhodnutí o prerušení konania, ako aj požiadavky stanovené správnym orgánom v predmetnom rozhodnutí, boli vzhľadom na okolnosti danej veci, nesplniteľné, preto v dôsledku ich nesplnenia nemohol správny orgán pristúpiť k zastaveniu vkladového konania. Súd poznamenáva, že súd konajúci podľa piatej časti O. s. p. je riadený dispozičnou zásadou a napadnuté rozhodnutie a postup správneho orgánu posudzuje len v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe. Súd nevyhľadáva sám dôvody nezákonnosti rozhodnutia. Zároveň súd konajúci v rámci správneho súdnictva nenahrádza ani rozhodovaciu činnosť správneho orgánu. V predmetnom konaní súd posudzuje len zákonnosť žalobou napadnutého rozhodnutia z hľadiska, či pri vydávaní predmetného rozhodnutia, resp. v postupe, ktorý predchádzal vydaniu rozhodnutia, správny orgán aplikoval správne hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy, a či v dôsledku ich nesprávnej aplikácie došlo k ukráteniu na právach účastníkov správneho konania. Preskúmaním veci súd dospel k záveru, že z dôvodu vyššie uvedených, postupom a napadnutým rozhodnutím došlo k ukráteniu na právach žalobcov, keď správny orgán zastavil vkladové konanie na základe predloženej kúpnej zmluvy, pričom dôvodom zastavenia bolo neodstránenie vytýkaných nedostatkov účastníkmi zmluvy, avšak vzhľadom na vyššie uvedené súd má za to, že vytýkané nedostatky a požiadavky na ich odstránenie boli, vzhľadom na okolnosti predmetnej veci, nesplniteľnými.“

Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého rozhodnutia v spojení s odôvodnením rozsudku krajského súdu, vo väzbe na obsah sťažnostnej argumentácie sťažovateľky dospel k záveru, že označené rozhodnutia všeobecných súdov ústavne akceptovateľným spôsobom zodpovedali všetky relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, a preto napadnuté rozhodnutie v spojení s rozsudkom krajského súdu nemožno hodnotiť ako arbitrárne.

Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že argumentácia sťažovateľky je len opakovaním jej predchádzajúcej odvolacej argumentácie, v rámci ktorej polemizovala s právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozsudku krajského súdu, a je výlučne výrazom jej odlišného skutkového a právneho hodnotenia veci, aké zastávajú všeobecné súdy, do posúdenia ktorého ústavný súd s poukazom na už uvedené nie je ani oprávnený, ani povinný vstupovať (m. m. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Sťažovateľkou uvádzané tvrdenia nijako nesignalizujú také pochybenia najvyššieho súdu, ktoré by mali ústavnoprávny rozmer, teda ktoré by vytvárali priestor pre možnosť vyslovenia porušenia označených práv sťažovateľky po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Sťažovateľke sa v okolnostiach danej veci pre zjavnú absenciu ústavnoprávne relevantnej argumentácie (polemika so skutkovými a právnymi závermi všeobecných súdov, ktorá stavia ústavný súd len do pozície ďalšej inštancie v rámci sústavy všeobecných súdov) nepodarilo preukázať namietané porušenie označených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru, reálnosť ktorých by mohol ústavný súd posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Z už uvedených dôvodov bolo preto potrebné sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

II.2 K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny v napadnutom konaní

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mal preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 218/07, III. ÚS 214/2010).

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy má každý právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť iba v prípadoch ustanovených zákonom.

Pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a rovnako aj základného práva podľa čl. 38 ods. 2 listiny) ústavný súd vychádza zo svojej ustálenej rozhodovacej činnosti, podľa ktorej účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. I. ÚS 41/02).

Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušovanie označeného práva ešte mohlo trvať (m. m. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02, IV. ÚS 258/2012). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pretože konanie o takej sťažnosti už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorú ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (m. m. Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

Ústavný súd taktiež už opakovane judikoval, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je v prípadoch, keď sa ňou namieta porušenie

základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (rovnako aj práva na prerokovanie veci v primeranej lehote), to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľky. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 215/07, III. ÚS 305/07, I. ÚS 269/2012).

Z obsahu sťažnosti a z príloh k nej pripojených vyplýva, že napadnuté rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 25. januára 2016. V čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu (22. marca 2016) už zjavne nedochádzalo k porušovaniu sťažovateľkou označených práv.

Keďže sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny v konaní, ktoré bolo pred dorúčením jej sťažnosti ústavnému súdu vo veci samej právoplatne skončené, je zrejmé, že v čase predbežného prerokovania sťažnosti na ústavnom súde bola už jej právna neistota odstránená a tvrdené porušovanie sťažovateľkou označených práv už netrvalo.

Z dôvodu, že v čase, keď sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva, pretože konanie bolo právoplatne skončené, ústavný súd sťažnosť aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. januára 2017